

Sygn. akt I ACa 1233/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Tomasz Ślęzak (spr.)
Sędziowie :	SA Ewa Solecka SO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska
Protokolant :	Barbara Białożył

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2018 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa M. P. (1) i M. P. (2)

przeciwko (...) Bankowi (...) Spółce Akcyjnej
w W.

o zapłatę ewentualnie o ustalenie

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 19 września 2017 r., sygn. akt II C 420/17,

1) oddała apelację;

2) zasądza od powodów na rzecz pozwanej 4 050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska	SSA Tomasz Ślęzak	SSA Ewa Solecka
-------------------------------------	-------------------	-----------------

I ACa 1233/17

UZASADNIENIE

Powodowie M. P. (1) i M. P. (2) wnieśli do Sądu Okręgowego w Katowicach o zasądzenie od pozwanego (...) Banku (...) S.A. w W. kwoty 164 553,46 zł., z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, ewentualnie ustalenie, że umowa kredytu hipotecznego (...) ze zmiennym oprocentowaniem podpisana dnia 23 czerwca 2008r. przez strony jest nieważna lub o ustalenie bezskuteczności względem powodów postanowień zawartych w umowie z dnia 23 czerwca 2008 r., a to § 4 ust. 2 części ogólnej umowy (COU) i § 22 ust. 2 pkt 1 COU. Powodowie wnieśli również o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podnieśli, że analiza umowy wskazuje, iż strony zawarły umowę kredytu denominowanego frankiem szwajcarskim. Zawarta umowa jest nieważna wobec braku wszystkich istotnych elementów umowy kredytu - art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 69 ust.1 oraz art. 69 ust. 2 pkt 2 prawa bankowego - i narusza zasadę walutowości - art. 58§ 1 k.c. w związku z art. 358 §1 k.c. Powodowie podnieśli także, że zastosowana w umowie klauzula waloryzacyjna pozostaje w sprzeczności z naturą stosunku umownego oraz zasadami współżycia społecznego tj. art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 69 ust. 1 prawa bankowego i w związku z art. 353 ¹, art. 358 ¹ § 1 i art. 5 k.c. Wskazali też na bezskuteczność postanowień umownych zawartych w umowie kredytu zgodnie z art. 385 ¹ k.c. W oparciu o te argumenty powodowie podnieśli, że stwierdzenie nieważności umowy kredytu, ewentualnie bezskuteczności postanowień umownych, aktualizuje roszczenie o zwrot wartości spełnionego na rzecz pozwanego świadczenia w kwocie 164 553,45 zł.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 19 września 2017 r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo i zasądził od powodów na rzecz pozwanego 3634 złote z tytułu kosztów procesu.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że strony zawarły w dniu 23 czerwca 2008 r. umowę kredytu hipotecznego (...) ze zmiennym oprocentowaniem. W umowie ustaliły kwotę udzielonego kredytu na 153 793,53 CHF (powodowie uzgodnili walutę kredytu we frankach szwajcarskich oraz wysokość prowizji od kwoty kredytu 3,50%). Przeznaczeniem kredytu były potrzeby własne kredytobiorców obejmujące dokończenie budowy domu oraz spłatę zobowiązań w tym zobowiązań zaciągniętych we frankach szwajcarskich. Powodowie złożyli oświadczenie, że nie skorzystali z przedstawionej w pierwszej kolejności przez pozwanego oferty w walucie polskiej i dokonali wyboru oferty w walucie wymiennej oraz, że mają pełną świadomość ryzyka związanego z kredytem zaciąganym w walucie wymiennej w tym między innymi co do wzrostu kursów walut. Jako zabezpieczenie wiarygodności wynikającej z zawartej umowy powodowie złożyli do dyspozycji pozwanego weksel własny in blanco oraz ustanowili hipotekę zwykłą w wysokości 153 739,53 CHF i hipotekę kaucyjną w wysokości 44 584,46 CHF, na stanowiącej własność powodów oraz M. P. (3) nieruchomości opisanej w oświadczeniu. Pozwany dnia 23 czerwca 2008 r. złożył oświadczenie o udzieleniu powodom kredytu w kwocie 153 739,53 CHF. Powodowie podjęli spłatę kredytu, otrzymywali systematycznie od pozwanego zawiadomienia o wysokości rat do spłaty. Od 2014 r. powodowie zaczęli mieć niedopłaty w spłacie rat kredytu, o czym pozwany na bieżąco informował powodów. W dniu 10 lutego 2015r. powodowie zwrócili się do pozwanego o przygotowanie „aneksu antyspredowego” do umowy kredytu i umożliwienie spłaty w walucie CHF. W dniu 18 marca 2015 r. złożyli reklamację w związku z negatywną decyzją pozwanego, co do ich wniosku o zawieszenie na okres trzech miesięcy spłaty rat kredytu i wskazali, że zadłużenie nie będzie mogło być w najbliższym czasie spłacone ze względu na utratę pracy. W dniu 19 czerwca 2015 r. pozwany poinformował powodów, że wysokość zaległości według stanu na dzień 17 czerwca 2015 r. wynosi 1416,74 CHF oraz że w związku z tym prowadzenie sprawy zostało przekazane do Centrum Restrukturyzacji i Windykacji. Dnia 25 czerwca 2015r. strony zawarły aneks nr (...) do umowy z dnia 23 czerwca 2008 r. Przedmiotem aneksu było między innymi prześięgowanie należności wymagalnych na niewymagalne, zawieszenie w spłacie sześciu kolejnych rat zgodnie z harmonogramem oraz obniżenie kolejnych sześciu rat do poziomu 50% wartości w stosunku do raty wynikającej z harmonogramu spłat rat jak i wydłużenie okresu kredytowania. W dniu 7 października 2016 r. pozwany, w związku z wypowiedzeniem warunków spłaty umowy, przedstawił powodom ofertę restrukturyzacyjną w celu spłaty wiarygodności. Ostatecznie pismem z dnia 17 marca 2017 r. poinformował powodów, że w związku wypowiedzeniem warunków spłaty umowy kredytu, wystąpił przeciwko powodom na drogę sądową z pozwem o zapłatę zaległości. Powodowie tytułem spłaty zobowiązania z dnia 23 czerwca 2008 r. zapłacili pozwanemu łącznie kwotę 164 553,46 zł.

Stan faktyczny sprawy, według Sądu pierwszej instancji w zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, nie był sporny pomiędzy stronami i wynikał z niekwestionowanych dokumentów złożonych do akt sprawy.

W oparciu o te ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że żądania powodów ustalenia nieważności umowy, ewentualnie bezskuteczności jej postanowień nie zasługiwały na uwzględnienie, a powodom służyło powództwo o świadczenie, co wymagało analizy zarówno ważności umowy z dnia 23 czerwca 2008 roku, jak i zagadnienia abuzywności niektórych postanowień tej umowy.

Odnosząc się do żądania zapłaty, Sąd ten stwierdził, że istota kredytu denominowanego w walucie obcej polega na tym, że kwota kredytu wyrażana jest właśnie w walucie obcej. Na gruncie przewidzianej w art. 353¹ k.c. zasady swobody umów dopuszczalne jest ułożenie stosunku prawnego w taki sposób, że strony ustalą w umowie inną walutę zobowiązania i inną walutę wykonania zobowiązania. Strony zawarły dnia 23 czerwca 2008 r. umowę kredytu denominowanego w walucie obcej, dopuszczalnej, na gruncie regulacji w tym przepisie. Powodom znana była od początku kwota wysokości zobowiązania wyrażonego w walucie obcej (frank szwajcarski). Powodowie mieli możliwość spłaty rat w tej walucie, wysokość zobowiązania nie była zmienna. Analiza umowy z dnia 23 czerwca 2008 r., zdaniem Sądu pierwszej instancji, prowadzi do jednoznacznego wniosku, że spełnia ona wszystkie wymogi o jakich mowa w normie art. 69 ust. 1 oraz ust 2 pkt 2 Prawo bankowe (tj. Dz. U. z 2002 r., Nr 72, poz. 665), obowiązującego w dacie zawarcia umowy kredytu. Z powołaniem zatem na to unormowanie brak jest podstaw by stwierdzić nieważności tej czynności prawnej. Sąd ten zwrócił także uwagę, że art. 358 §1 k.c. nie może być rozpatrywany w oderwaniu od ustawodawstwa dewizowego. Obecnie obowiązująca ustawa z 27 lipca 2002 r. - Prawo dewizowe zawiera zasadę swobody dewizowej (art. 3 ust. 1). Wraz ze zmianami ustawodawstwa dewizowego zmianie uległa funkcja, jaką w systemie prawa spełnia art. 358§1 k.c. Przepis ten nie służy już ochronie polskiego systemu monetarnego. Jego podstawową funkcją jest określenie waluty dla świadczeń pieniężnych ustalanych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. W braku odmiennej umowy stron, zawartej w granicach w ustawodawstwie dewizowym, wartość ekonomiczna tych świadczeń jest wyrażana w walucie polskiej. Pojęcie „wyrażenie zobowiązania” odnosi się tylko do kształtowania treści stosunku zobowiązaniowego. Zapłata jest wykonaniem istniejącego już zobowiązania, nie może więc być już objęta zakresem zastosowania art. 358§1 k.c. Kodeks cywilny nie rozstrzyga wyraźnie kwestii, w jakiej walucie ma być spełnione świadczenie pieniężne w przypadku, gdy jego przedmiotem jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej. Dlatego też zastosowanie ma norma art. 354 §1 k.c. i o sposobie wykonania zobowiązania decyduje przede wszystkim jego treść. Dlatego, zdaniem Sądu pierwszej instancji, odnosząc zagadnienie walutowości z art. 358 § 1 k.c., do ustaleń w sprawie, zawarta pomiędzy stronami dnia 23 czerwca 2010 r. umowa nie narusza zasady walutowości i nie może być uznana za nieważną na podstawie art. 58 §1 k.c, a co za tym idzie należało uznać, że argumentacja powodów przeciw ważności umowy z dnia 23 czerwca 2008r. nie zasługiwała na uwzględnienie.

Z umowy tej, według Sądu Okręgowego, nie da się również wyprowadzić wniosku o ryzyku kursowym obciążającym wyłącznie powodów. Zagadnienie kontroli transparentnych postanowień dotyczących świadczeń głównych stron wiąże się z zagadnieniem wpływu ewentualnego ustalenia, abuzywności niektórych klauzul umownych na ważność czynności prawnej. Na gruncie art. 385¹ k.c. i art. 385² k.c. w odniesieniu do nieuzgodnionych indywidualnie z konsumentem postanowień umowy sankcją ich sprzeczności z dobrymi obyczajami i rażącego naruszenia interesów konsumenta jest niewiązanie go tym postanowieniami. Sankcją stwierdzenia, że dane postanowienie umowy jest „niedozwolonym postanowieniem” w rozumieniu art. 385¹ k.c. (z uwzględnieniem domniemań z art. 385³ k.c.) jest brak związania tym postanowieniem w danym stosunku (w jego miejsce prawa i obowiązku stron kształtują przepisy dyspozytywne). Bezskuteczność „niedozwolonego postanowienia umownego” nie powoduje nieważności czy bezskuteczności całej umowy (min. wyrok Sądu Najwyższego dnia 21 lutego 2013r, I CSK 408/12, OSN 2013, Nr 11, poz. 127). Z mocy art. 385¹§ 2 k.c. strony są związane umową w pozostałym zakresie. To związanie ma miejsce i to niezależnie od tego, czy usprawiedliwiona byłaby hipoteza, iż bez postanowień dotkniętych bezskutecznością umowa nie byłaby zawarta. Regulacja klauzul abuzywnych nie zawiera odpowiednika z art. 58§3 k.c. To oznacza, że zniweczenie skutku wiązania umowy z powołaniem na jej nieważność wobec zastosowania nawet niedozwolonych

postanowień umownych nie może prowadzić do uznania nieważności umowy i w konsekwencji żądania zapłaty świadczenia spełnionego na rzecz pozwanego jako z nieważnej czynności prawnej.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji w sprawie brak jest podstaw do zastosowania art. 5 k.c., jako że przepis ten stanowi jedyne uzupełnienie porządku prawnego wynikającego z norm prawnych i celem jego nie jest derogowanie lub modyfikowanie przepisów obowiązującego prawa.

Jako podstawa rozstrzygnięcia o kosztach procesu wskazane zostały przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c.

W apelacji od tego wyroku powodowie, zaskarżając go w całości, zarzucili:

1) naruszenia prawa materialnego:

a) art. 385¹ i art. 385¹ k.c. poprzez ich niewłaściwą wykładnię, polegającą na:

- pominięciu przy wykładni tych przepisów zasad prounijnej wykładni celowościowej i funkcjonalnej, w szczególności nieuwzględnieniu celów wynikających z dyrektywy Rady Unii Europejskiej z dnia 5 kwietnia 1993 r. nr 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich oraz bezzasadnym pominięciu przy wykładni wyraźnie sformułowanych w treści implementowanej w/w przepisami Kodeksu cywilnego Dyrektywy Rady nr 93/13/EWG wskazań co do interpretacji pojęć zawartych w dyrektywie oraz skutków występowania w umowach zawieranych z konsumentami nieuczciwych warunków oraz braku uwzględnienia stanowiska Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wyrażonego w związku z interpretacją pojęć zawartych w dyrektywie Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich oraz możliwych skutków stwierdzenia występowania nieuczciwych warunków w umowach zawieranych z konsumentami,

- przyjęciu - iż w przypadku stwierdzenia abuzywnego charakteru któregokolwiek postanowienia umowy - postanowienie to nie wiąże stron, natomiast strony są bezwzględnie związane umową w pozostałym zakresie, niezależnie od treści przedmiotowego postanowienia oraz jego wpływu na możliwość dalszego wykonania umowy, podczas gdy po stwierdzeniu abuzywnego charakteru konkretnych postanowień umownych, a w konsekwencji po ich wyeliminowaniu ze stosunku umownego, niezbędne jest każdorazowe dokonanie oceny, czy po wyłączeniu z treści umowy skonkretyzowanych postanowień umownych możliwe jest dalsze obowiązywanie umowy oraz czy umowa ta może być bez tych postanowień wykonana

- a w konsekwencji niezastosowanie w/w przepisów do stanu faktycznego niniejszej sprawy i zaniechanie dokonania oceny kwestionowanych postanowień z uwzględnieniem wszystkich ustanowionych w przepisie art. 385¹ k.c. przesłanek oraz kwantyfikatorów, określających stopień naruszenia interesów konsumenta jako „rażący” i poprzestanie przez Sąd I instancji wyłącznie na ocenie wpływu ustalenia abuzywności nieskonkretyzowanych klauzul umownych na ważność czynności prawnej, przy jednoczesnym zaniechaniu dokonania oceny wpływu kwestionowanych przez powodów klauzul umownych na ważność podpisanej z pozwanym umowy, w tym zaniechanie rozważenia, czy wzajemny rozkład praw i obowiązków stron umowy, wynikający z całokształtu umowy, uzasadnia przyznanie konsumentom ochrony.

b) art. 58 § 2 w zw. z art. 353¹ k.c. poprzez ich niezastosowanie i zaniechanie dokonania przez Sąd I instancji oceny zgodności klauzuli waloryzacyjnej z naturą stosunku umownego oraz zasadami współżycia społecznego w sytuacji, gdy zastosowana przez pozwanego klauzula waloryzacyjna sprzeczna była z naturą kredytu bankowego, istotą waloryzacji, a ponadto naruszała zasady współżycia społecznego, jako niedająca się pogodzić z społecznym poczuciem sprawiedliwości oraz jako naruszająca zasadę ekwiwalentności świadczeń, zasadę lojalności i słuszności kontraktowej, zasadę uczciwego obrotu, zasadę braku rażącej dysproporcji stron, zasadę dobrej praktyki bankowej oraz dobrych obyczajów w relacjach z konsumentami, które nakazują, by ponoszone przez konsumenta koszty związane z zawarciem i wykonywaniem umowy, o ile nie wynikają z czynników obiektywnych, były możliwe do przewidzenia, a sposób

ich generowania poddawał się weryfikacji, a w konsekwencji błędne przyjęcie, iż brak jest podstaw do stwierdzenia nieważności umowy z dnia 23 czerwca 2008 r.

c) art. 69 ust. 1 oraz art. 69 ust. 2 pkt 2 Prawa bankowego poprzez jego niewłaściwą wykładnię, a w konsekwencji bezzasadne przyjęcie, iż umowa z dnia 23 czerwca 2008 r. spełnia wszystkie wymogi o jakich mowa w art. 69 ust. 1 oraz art. 69 ust. 2 pkt 2 Prawa bankowego, a zatem iż kwota wskazana w umowie kredytu wyrażona w walucie frank szwajcarski stanowi kwotę i walutę kredytu, podczas gdy zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe kwotą kredytu jest kwota środków pieniężnych oddanych przez bank do dyspozycji kredytobiorcy, którą to kwotę kredytobiorcy obowiązani są zwrócić bankowi po jej wykorzystaniu wraz z odsetkami, a w konsekwencji powodom oddana została do dyspozycji kwota w walucie polski złoty, kwota określona w walucie polskiej została przez powodów wykorzystana, jak i spłata zobowiązania, jak prawidłowo ustalił Sąd I instancji, następowała również w walucie polskiej.

d) art. 353 § 1 w zw. z art. 358 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że umowa kredytu, zgodnie z którą kwota kredytu ma być wypłacona i spłacona w walucie polskiej, a zatem zobowiązanie stron polega na obowiązku spełnienia i możliwości żądania spełnienia świadczenia w walucie polskiej, stanowi zobowiązanie w walucie obcej, w którym strony uzgodniły inną walutę wykonania zobowiązania, mimo że waluta obca jest określona w umowie jedynie jako podstawa ustalania wysokości kwot podlegających wypłacie i spłacie.

e) art. 3 ust. 1 w zw. z art. 9 pkt 15 w zw. z art. 2 pkt 18 i 16 ustawy Prawo dewizowe oraz art. 358 k.c. w brzmieniu obowiązującym w dniu podpisania umowy kredytu poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że umowa objęta jest dyspozycją przepisów ustawy Prawo dewizowe, podczas gdy o dozwolonym obrocie dewizowym w przypadku umów kredytowych zawieranych z bankami, jako wyjątku od zasady walutowości wyrażonej w art. 358 k.c., można byłoby mówić jedynie w przypadku, w którym kredytobiorcy uzyskali od banku kredyt w walucie obcej, w takiej też walucie kredyt zostałby wypłacony lub miałyby zgodnie z postanowieniami umowy być im wypłacony, a następnie na ich żądanie doszłoby do wypłaty środków w walucie polski złoty oraz podczas gdy w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy wypłata kredytu nastąpiła w walucie polski złoty, środki w walucie polski złoty zostały przez powodów wykorzystane oraz powodowie dokonywali spłat rat kredytu w walucie polski złoty, uzgodniły walutę kredytu we frankach szwajcarskich, podczas gdy kredyt udzielony został powodom w walucie polskiej.

f) art. 65 k.c. poprzez nieprawidłowy wykładnię postanowień zawartej umowy, a w konsekwencji przyjęcie, iż strony ustaliły w umowie kwotę udzielonego kredytu oraz wykorzystane oraz powodowie dokonywali spłat rat kredytu w walucie polski złoty,

g) art. 5 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na jego pominięciu w ustalonym w sprawie stanie faktycznym, podczas gdy działanie pozwanego polegające na braku należytego poinformowania powodów przed podpisaniem umowy o ryzyku związanym z zaciąganiem długoterminowych zobowiązań opiewających na kwotę wyrażoną w walucie obcej, innej niż waluta, w której powodowie osiągają dochody, narzucenie powodom sposobu spłaty rat kredytu w walucie polskiej, przy jednoczesnym zastrzeżeniu możliwości jednostronnego regulowania kursu waluty frank szwajcarski, w oparciu o który następować miało określenie rzeczywistej wysokości zobowiązań stron, stosowaniu podwójnej klauzuli waloryzacyjnej, stanowiącej dodatkowe, ukryte wynagrodzenie pozwanego, a nadto podczas gdy przy uwzględnieniu: przymusowej sytuacji powodów szukających środków na dokończenie budowy domu, ograniczonej świadomości pozwanych, jako konsumentów, w chwili zawarcia umowy, faktu aktualnego pozostawania bezrobotnym przez każdego z pozwanych oraz faktu aktualnie orzeczonej niepełnosprawności powódki - M. P. (2), stanowi nadużycie praw podmiotowych przysługujących pozwanemu, tj. czynienie z prawa przysługującego pozwanemu użytku, który jest sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa oraz z zasadami współzycia społecznego i nie zasługuje na ochronę.

2) naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy:

a) art. 217 § 1 i 3 w zw. z art. 227 w zw. z art. 299 k.p.c. poprzez brak rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron oraz przyjęcie, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy był wystarczający do wydania merytorycznego orzeczenia, podczas gdy dowód ten dotyczył

okoliczności mających dla sprawy istotne znaczenie, a sporne okoliczności nie zostały dostatecznie wyjaśnione, co doprowadziło do oparcia wyroku na niekompletnym materiale dowodowym, w tym w szczególności skutek braku ustalenia: czy powodowie zostali przez pozwanego przed podpisaniem umowy należycie poinformowani o ryzyku związanym z zaciąganiem długoterminowych zobowiązań opiewających na kwotę wyrażoną w walucie obcej, innej niż waluta, w której powodowie osiągają dochody; czy kwestionowane przez powodów postanowienia umowy były przedmiotem indywidualnych uzgodnień stron; czy powodowie mieli faktyczną możliwość dokonywania spłat rat kredytu bezpośrednio w walucie frank szwajcarski; jaki był zamiar i cel podpisania umowy oraz czy zamiarem powodów było uzyskanie środków finansowych w walucie frank szwajcarski; w jakiej walucie nastąpiła wypłata środków na rzecz powodów oraz w jaki sposób środki te zostały przez nich wykorzystane; co w konsekwencji spowodowało w szczególności błędne ustalenie, że powodowie uzgodnili walutę kredytu we frankach szwajcarskich oraz że powodowie mieli możliwość spłaty rat w tej walucie.

b) art. 217 § 1 i 3 w zw. z art. 227 w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego strony powodowej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego oraz przyjęcie, iż pomiędzy stronami nie było sporu, co do faktów powołanych przez powodów w tezie dowodowej dla przeprowadzenia tego dowodu, podczas gdy powodowie kwestionowali, jakoby między stronami dochodziło do jakichkolwiek rozliczeń dokonywanych w walucie frank szwajcarski, a dowód ten zmierzał do dokonania przez biegłego posiadającego wiedzę specjalistyczną z zakresu finansów, rachunkowości i bankowości oceny, czy na jakimkolwiek etapie realizacji umowy strony w rzeczywistości dokonywały rozliczeń w walucie frank szwajcarski, w szczególności czy strony dysponowały środkami wyrażonymi w walucie frank szwajcarski, a tym samym czy waluta frank szwajcarski stanowiła wyłącznie miernik do określania sum pieniężnych należnych od stron czy stanowiła walutę dokonywanych w rzeczywistości rozliczeń,

c) art. 233 § 1 w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i nieustalenie wszystkich faktów mających znaczenie dla sprawy, a w konsekwencji wadliwą ocenę zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności wadliwą ocenę dokumentu umowy z dnia 23 czerwca 2008 r. oraz oświadczeń powodów o nieskorzystaniu z przedstawionej w pierwszej kolejności przez pozwanego oferty w walucie polskiej i dokonaniu wyboru oferty w walucie wymiennej oraz o pełnej świadomości ryzyka związanego z kredytem zaciągany w walucie wymiennej, prowadzącą do wniosków z niego niewynikających, a ponadto sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym, w szczególności poprzez: uznanie za wystarczające i miarodajne dla oceny świadomości powodów w zakresie ryzyka związanego z kredytem zaciągany w walucie wymiennej oświadczenia powodów o pełnej świadomości ryzyka związanego z kredytem zaciągany w walucie wymiennej, a tym samym zaniechanie dokonania ustaleń w zakresie faktycznego poinformowania powodów o ryzyku związanym z zaciąganiem długoterminowych zobowiązań opiewających na kwotę wyrażoną w walucie obcej, innej niż waluta, w której powodowie osiągają dochody; uznanie za wystarczające i miarodajne dla oceny świadomości powodów w zakresie uzgodnionej waluty zobowiązania oświadczenia powodów o nieskorzystaniu z przedstawionej w pierwszej kolejności przez pozwanego oferty w walucie polskiej i dokonaniu wyboru oferty w walucie wymiennej oraz umowy z dnia 23 czerwca 2003 r., a tym samym zaniechanie ustalenia zamiaru i celu podpisania umowy oraz uznanie, że kwota udzielonego kredytu była wyrażona w walucie frank szwajcarski; uznanie za wystarczające i miarodajne dla oceny możliwości dokonywania spłat rat kredytu w walucie obcej treści umowy z dnia 23 czerwca 2008 r., podczas gdy powodowie w dniu podpisania umowy, ani przez kilka lat jej wykonywania w rzeczywistości nie mieli możliwości dokonywania spłat rat kredytu bezpośrednio w walucie obcej; brak odniesienia się Sądu I instancji do podnoszonych przez powodów kwestii wzajemnych rozliczeń pomiędzy stronami, w szczególności nie dokonanie oceny czy na jakimkolwiek etapie realizacji umowy strony w rzeczywistości dokonywały rozliczeń w walucie frank szwajcarski, w szczególności czy strony dysponowały środkami wyrażonymi w walucie frank szwajcarski, a tym samym czy waluta frank szwajcarski stanowiła wyłącznie miernik do określania sum pieniężnych należnych od stron czy stanowiła walutę dokonywanych w rzeczywistości rozliczeń,

d) art. 328 § 2 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c., przez: skrótowe, niepełne uzasadnienie, które nie wyjaśnia należycie podstaw wydania orzeczenia; nieprawidłowe sporządzenie uzasadnienia polegające na lakoniczności wyводу, niepełnym przedstawieniu stanu faktycznego, pominięciu zawłości wzajemnych rozliczeń pomiędzy stronami postępowania,

pominięciu podania i wyjaśnienia przyczyn uznania za udowodnione albo braku takiego uznania wobec wszystkich faktów' istotnych dla rozstrzygnięcia; poprzez niepodanie przyczyn, dla których odmówiono wiarygodności i pełnej mocy dowodowej oświadczeniom przedstawionym w pismach procesowych powodów; niewyjaśnienie przesłanek niezastosowania w danych okolicznościach faktycznych odpowiednich przepisów prawa, tj. w szczególności art. 5 k.c., poprzestając na ogólnikowym stwierdzeniu, iż w sprawie brak jest podstaw' do zastosowania art. 5 k.c.; brak wyczerpującego uzasadnienia braku podstaw do stwierdzenia nieważności umowy kredytu, jako sprzecznej z art. 69 ust. 1 oraz art. 69 ust. 2 pkt 2 Prawa bankowego, z art. 358 k.c. oraz jako sprzecznej z naturą stosunku umownego oraz zasadami współżycia społecznego, które to braki uniemożliwiają dokonanie kontroli instancyjnej.

W oparciu o te zarzuty powodowie wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie żądań pozwu i zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania sądowego w I i II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 2-krotności stawki minimalnej.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy się odnieść do zarzutów naruszenia prawa procesowego, zmierzają one bowiem, między innymi, do zakwestionowania poprawności ustaleń faktycznych wynikających z przeprowadzonego postępowania dowodowego przez Sąd pierwszej instancji. Dlatego ocena zasadności tych zarzutów powinna wyprzedzać ocenę prawnomaterialną.

Zarzuty naruszenia prawa procesowego nie są zasadne.

Pierwszy z nich dotyczy pominięcia dowodu z przesłuchania powodów. Tymczasem wskazać należy, że dowód z przesłuchania stron ma charakter subsydiarny, a potrzeba jego przeprowadzenia powstaje tylko wówczas, gdy za pomocą innych środków dowodowych nie można wyjaśnić faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Subsidiarny charakter dowodu z przesłuchania stron powoduje, że dowód ten powinien być dopuszczony dopiero po przeprowadzeniu pozostałych dowodów w sprawie i tylko co do faktów, które w ten sposób nie zostały jeszcze wyjaśnione. W okolicznościach niniejszej sprawy trafne jest stanowisko Sądu Okręgowego, że przesłuchanie powodów było zbędne. Wszelkie okoliczności sprawy wynikały z dokumentów, zeznania powodów prowadziłyby natomiast do podważania ich własnych oświadczeń zawartych w dokumentach, co jest niedopuszczalne w świetle art. 247 k.p.c. z którego wynika, że dowód z przesłuchania stron przeciwko osnowie lub ponad osnowę dokumentu obejmującego czynność prawną może być dopuszczony między uczestnikami tej czynności tylko w wypadkach, gdy nie doprowadzi to do obejścia przepisów o formie zastrzeżonej pod rygorem nieważności i gdy ze względu na szczególne okoliczności sprawy sąd uzna to za konieczne. W tej sprawie nie zachodziły żadne szczególne okoliczności uzasadniające przeprowadzanie dowodu zmierzającego do wykazania, że oświadczenia zawarte, między innymi, we wniosku kredytowym i w umowie kredytu, które zostały złożone przez powodów są niezgodne z prawdą, a więc do przeprowadzania dowodów przeciwko osnowie dokumentu. Powodowie nie wykazali tych szczególnych okoliczności, argumentowali jedynie, że umowa z czasem stała się dla nich niekorzystna.

Nie zasługuje na uwzględnienie również zarzut naruszenia art. 217 § 1 i 3 w związku z art. 227 i z art. 278 k.p.c. Zgodzić się należy z Sądem pierwszej instancji, że teza dowodowa wskazana przez powodów w zakresie w jakim dotyczyła wyliczenia kwoty roszczenia nie odnosiła się do kwestii spornej, albowiem kwota roszczenia wynikała wprost z zaświadczenia pozwanego banku, na które powoływał się powód, a pozwany treści tego zaświadczenia nie zakwestionował. Natomiast inne okoliczności zawarte w tym wniosku dowodowym dotyczące sposobu wypłaty kredytu czy faktycznego sposobu i wysokości dokonywanych przez powodów spłat kredytu, czy też wysokości prowizji, nie wymagały wiadomości specjalnych biegłego.

Nie zasługuje na uwzględnienie także zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., w jego ramach bowiem powodowie nie wykazali, że Sąd pierwszej instancji uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu powodów odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie i wnioskowanie Sądu w tym zakresie. Natomiast jeżeli z zebranego materiału dowodowego Sąd pierwszej instancji wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena nie narusza zasady swobodnej oceny dowodu wyrażonej w omawianym przepisie. Powodowie nie kwestionują oceny dowodów dokonanej przez Sąd pierwszej instancji lecz przedstawiają swoją odmienną ocenę faktów, a właściwie okoliczności dotyczącej możliwości spłaty kredytu. Powodowie nie zdołali wykazać dlaczego umowa kredytu, z której wynikają możliwości spłaty kredytu poprzez rachunek walutowy bezpośrednio we frankach szwajcarskich, nie jest wystarczającą podstawą do przyjęcia, że mieli możliwość spłaty kredytu w tej walucie. Nie zdołali także wykazać, że podejmowali próbę spłaty kredytu we frankach, a pozwany bank im to uniemożliwił. Dlatego za trafne uznać należy stwierdzenie pozwanego, że nie skorzystanie przez powodów z rachunku walutowego do spłaty kredytu było związane z brakiem zainteresowania po ich stronie tego rodzaju rozwiązaniem, a argumentacja że nie mieli takiej możliwości, przytaczana jest wyłącznie na potrzeby niniejszego procesu.

Nie jest uzasadniony również zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Wbrew zawartym tam stwierdzeniom, uzasadnienie Sądu pierwszej instancji zawiera podstawowe wymagane tym przepisem elementy i choć nie wszystkie w pełnym zakresie, nie może to dyskwalifikować samego rozstrzygnięcia zawartego w wyroku.

Przechodząc do oceny zarzutów naruszenia prawa materialnego należy stwierdzić, że są one także bezzasadne.

Na wstępie należy się odnieść do forsowanego przez stronę pozwaną stanowiska, czy brak interesu prawnego prowadzący do bezzasadności roszczeń o ustalenie nieważności umowy kredytu lub bezskuteczności niektórych jej postanowień, przy jednoczesnym zgłoszeniu roszczenia o zapłatę, prowadzić powinno do oddalenia powództwa bez badania tego ostatniego roszczenia. Sąd pierwszej instancji uznał, że żądania powodów ustalenia nieważności czynności prawnej ewentualnie ustalenia bezskuteczności postanowień umownych nie zasługiwały na uwzględnienie, właśnie ze względu na brak interesu prawnego powodów do wystąpienia z takim roszczeniem. Powodom dla osiągnięcia w pełni ochrony swych praw i zapewnienia ochrony prawnie chronionych interesów, by w sposób zupełny uzyskać ochronę i stabilizację sytuacji wynikającej z powstałego stosunku prawnego, wobec umowy z dnia 23 czerwca 2008 r., służyło powództwo o świadczenie z którego skorzystali, formułując w tym procesie także roszczenie o zapłatę. Rozpoznanie tej sprawy, a zatem tego czy powództwo zasługuje na uwzględnienie co do zasady i czy należne jest powodom świadczenie w dochodzonej wysokości, wymagało analizy tak ważności umowy z dnia 23 czerwca 2008 r., jak i oceny istnienia oraz skutków abuzywności niektórych postanowień umowy.

Ze stanowiskiem Sądu pierwszej instancji należy się zgodzić. Ocena podnoszonych przez powodów okoliczności na gruncie żądania ustalenia nieważności lub bezskuteczności umowy i stwierdzenie braku interesu prawnego w ustaleniu (art. 189 k.p.c.) wobec wniesienia także powództwa o świadczenie, nie niweczy możliwości przesłankowej oceny argumentów związanych z nieważnością lub bezskutecznością części umowy i ma znaczenie, zwłaszcza w tym drugim zakresie, dla oceny zasadności żądania zapłaty świadczenia.

Odnosząc się zatem do zarzutów dotyczących klauzul abuzywnych należy stwierdzić, że zarzut naruszenia art. 385¹ oraz art. 385² k.c. nie zasługuje na uwzględnienie. Przede wszystkim Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, wbrew argumentacji w tym zakresie zawartej w apelacji, a także stanowiska Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zawartego w piśmie z dnia 22 lutego 2018 roku wyrażonego w oparciu o materiały przedstawione przez stronę powodową, że postanowienia umowy będącej przedmiotem tej sprawy, zawarte w § 4 i 21 części ogólnej tej umowy, nie mają charakteru klauzul abuzywnych w rozumieniu wymienionych przepisów. W ust. 2 § 4 części ogólnej umowy postanowiono, że w przypadku wypłaty kredytu w walucie polskiej (a to miało miejsce w okolicznościach tej sprawy, przy, co należy podkreślić, zgodzie powodów na to aby walutą kredytu były franki

szwajcarskie) stosuje się kurs kupna dla dewiz obowiązujący w (...) S.A. w dniu realizacji zlecenia płatniczego, według aktualnej tabeli kursów. W § 21 natomiast, w jego ust. 1 postanowiono, że spłata zadłużenia kredytobiorcy z tytułu kredytu i odsetek następuje w drodze potrącenia przez (...) S.A. wierzytelności pieniężnych z tytułu udzielonego kredytu, z wierzytelnościami pieniężnymi kredytobiorcy z tytułu środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku (...), rachunku walutowym, rachunku technicznym, prowadzonych przez bank, przy czym w przypadku pobierania środków z (...), co miało miejsce w tej sprawie, będą one pobierane w walucie polskiej w wysokości stanowiącej równowartość kwoty kredytu lub jego raty w walucie kredytu przy zastosowaniu kursu sprzedaży obowiązującego w pozwanym banku według aktualnej tabeli kursów (to już postanowienia § 22 części ogólnej umowy). Nie ulega wątpliwości, że powodowie mieli wpływ na te postanowienia umowy, były one z nimi uzgadniane i świadomie wyrazili na nie zgodę (art. 385¹ § 3 k.c.). Wynika to przede wszystkim ze złożonych przez powodów oświadczeń zarówno na etapie starania się o udzielenie kredytu jak i w samej umowie kredytowej. Treść tych oświadczeń jest następująca: nie skorzystaliśmy z przedstawionej w pierwszej kolejności przez (...) SA ofert w walucie polskiej i dokonaliśmy wyboru oferty w walucie wymiennej, mając pełną świadomość ryzyka związanego z kredytami/pożyczkami zaciąganyymi w walucie wymiennej, polegającego na tym, iż w przypadku wzrostu kursów walut podwyższeniu ulega rata spłaty jak i kwota zadłużenia, wyrażone w walucie polskiej; zostaliśmy poinformowani o ryzyku zmiany stóp procentowych polegającym na tym, iż w przypadku wzrostu stawki referencyjnej podwyższeniu ulega oprocentowanie kredytu/pożyczki, które spowoduje wzrost raty; poniesiemy ryzyko zmiany kursów walutowych oraz zmiany stóp procentowych; zostaliśmy poinformowani, iż w przypadku kredytu/pożyczki udzielanej w walucie wymiennej w rozliczeniach między klientami a (...) SA w obrocie dewizowym stosuje się ustalone przez (...) SA kursy walut w złotych (kursy walut zamieszczone są w tabeli kursów (...) SA).

Treść złożonych przez powodów oświadczeń dobitnie świadczy o tym, że w dacie zawierania umowy godzili się na zapisy zawarte także w § 4, § 21 i § 22 umowy (części ogólnej umowy) mieli świadomość ryzyka związanego z walutą kredytu i zasadami jego spłaty i także na te zasady wyrażali zgodę. Nie mogą zatem teraz skutecznie twierdzić, że postanowienia umowy kształtują ich prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając ich interesy (art. 385¹ § 1 k.c.), a dodać należy, że oceny zgodności postanowień umowy z dobrymi obyczajami dokonywać należy, zgodnie z art. 385² k.c., według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść i okoliczności zawarcia. Powodowie w dacie zawierania umowy byli już doświadczonymi kredytobiorcami, zawierali już wcześniej umowy kredytowe, w tym umowy we frankach szwajcarskich, nie można zatem uznać, że nie byli obeznani w tego typu czynnościach prawnych.

Niezależnie od przedstawionej argumentacji, zgodzić się należy z Sądem pierwszej instancji, że nawet gdyby postanowienia umowy kredytu, określane przez powodów jako „klausule waloryzacyjne” zawarte w § 4 i § 21 części ogólnej umowy kredytu, miały charakter abuzywny, nie oznacza to że abuzywność ta niweczy cały łączący strony stosunek zobowiązaniowy. W takim wypadku konieczne jest ustalenie treści umowy kredytu z pominięciem kwestionowanych przez powoda postanowień i bez modyfikacji umowy kredytu, co wynika wprost z art. 385¹ § 2 k.c. Jednocześnie wyeliminowanie postanowień kwestionowanych przez powodów skutkować musi wypełnieniem powstałej po nich luki w oparciu o inne przepisy, w tym w szczególności dotyczące wykładni oświadczeń woli w umowach (art. 65 k.c.), ustalania skutków czynności prawnej (art. 56 k.c.) oraz wykonywania zobowiązań (art. 354 k.c.), przy zachowaniu walutowego charakteru zobowiązania kredytowego. Zastosowanie tych przepisów prowadzi z kolei do wniosku, że wolą stron umowy i zgodnym ich zamiarem było zawarcie umowy kredytu której walutą był frank szwajcarski, a wypłata i spłata kredytu nastąpić miała w walucie polskiej na zasadach określonych w umowie.

Za bezzasadny uznać należy także zarzut naruszenia art. 58 § 2 w zw. z art. 353' k.c. Zgodzić się należy z Sądem pierwszej instancji i przywołanym przez niego poglądem Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 29 kwietnia 2015 r. (V CSK 445/14), że zawarcie umowy kredytu denominowanego do waluty obcej było i jest dopuszczalne na gruncie art. 353' k.c. Nie budzi przy tym wątpliwości, że walutą kredytu były franki szwajcarskie, a powodom znana była kwota wysokości zobowiązania wyrażonego w tej walucie i mieli oni możliwość spłaty kredytu bezpośrednio w tej walucie, a wysokość zobowiązania nie była zmienna. Nie są zatem uzasadnione twierdzenia powodów o zwiększeniu kwoty kredytu, czy też dobrowolnym kształtowaniu przez pozwanego banku wysokości ich zobowiązania,

kwota tego zobowiązania wyrażona została bowiem we frankach szwajcarskich, a każda spłata raty wysokość tego zobowiązania zmniejszała (w dniu zawarcia umowy kredytu była to kwota 153.739,53 franków, a w roku 2017 zaległość wynosiła 129.353,68 franków, zobowiązanie uległo zatem zmniejszeniu o 24.385,85 franków). Istotne jest również to, że powodowie od początku obowiązywania umowy kredytu mieli możliwość spłaty kredytu poprzez rachunek walutowy we frankach szwajcarskich, mogli zatem spłacać kredyt frankami szwajcarskimi nabytymi na rynku po korzystniejszym kursie, z czego nie skorzystali.

Nie jest uzasadniony także zarzut art. 69 ust. 1 oraz art. 69 ust. 2 pkt 2 Prawa bankowego. Kwotą kredytu udzielonego na podstawie umowy kredytu jest kwota 153.739,53 franków szwajcarskich. Taką kwotę powodowie otrzymali i taką kwotę, powiększoną o odsetki, zobowiązani są zwrócić pozwanemu bankowi. Wskazać należy, że kredyt udzielony powodom to kredyt denominowany do waluty obcej. Kredyty takie mają określone cechy, w tym także te, że kwota kredytu w umowie kredytowej wyrażana jest w walucie obcej (walucie kredytu), wypłata kwoty kredytu następuje po kursie waluty z dnia jego uruchomienia, przy czym bank wypłaca kwotę w walucie polskiej lub w walucie obcej, spłata kredytu może następować bezpośrednio w walucie kredytu lub w walucie krajowej, przy czym kwota płatności ustalana jest jako równowartość w złotych polskich kwoty należnej w oryginalnej walucie kredytu - w tym przypadku do ustalenia złotowej wartości raty spłaty kredytu bank wykorzystuje kurs sprzedaży dewiz z publikowanej przez siebie tabeli kursowej. Taki kredyt powodowie zacięgnęli i świadomie zgodzili się na jego warunki.

Nie można również uznać za uzasadniony zarzutu apelacji naruszenia art. 358 k.c., a argumentacja powodów w tym zakresie zdaje się nie uwzględniać obowiązującego w dacie zawarcia umowy i obecnie stanu prawnego. Zgodzić się należy bowiem z Sądem pierwszej instancji, że art. 358 § 1 k.c. nie może być interpretowany w oderwaniu od ustawodawstwa dewizowego. Obecnie obowiązująca ustawa z 27 lipca 2002 r. - Prawo dewizowe utrzymuje zasadę swobody dewizowej (art. 3 ust. 1) zgodnie z którą w obrocie dewizowym (art. 2 ust.1 pkt 16), wszystko co nie jest wyraźnie zakazane ustawowo jest dozwolone. Ustawa nie wprowadza natomiast żadnych ograniczeń w ustalaniu zobowiązań pieniężnych w innej walucie niż waluta polska. W świetle zasady swobody dewizowej pozwala to przyjąć, że rezydenci działający w kraju, mają swobodę w wyrażaniu zobowiązań pieniężnych w walucie obcej. Przyjęta w prawie dewizowym zasada swobody dewizowej oraz nieliczne ograniczenia w zakresie możliwości wyrażania zobowiązań pieniężnych w innej walucie niż waluta polska zmieniają w sposób istotny regułę zawartą w art. 358§1 k.c., a dotyczy to w szczególności banków i innych instytucji finansowych, które nie podlegają żadnym ograniczeniom w tym zakresie. Zasadny jest także argument, że kodeks cywilny nie rozstrzyga wyraźnie kwestii, w jakiej walucie ma być spełnione świadczenie pieniężne w przypadku, gdy jego przedmiotem jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej. Dlatego też zastosowanie ma art. 354 §1 k.c. i o sposobie wykonania zobowiązania decyduje przede wszystkim treść umowy. Zawarta więc pomiędzy stronami umowa nie narusza zasady walutowości i nie może być uznana z tej przyczyny za nieważną.

Na koniec odnieść się należy do zarzutu apelacji naruszenia art. 5 kodeksu cywilnego. W tym zakresie podniesiono już szereg okoliczności mających w kontekście tego zarzutu znaczenie. W pierwszej kolejności zwrócić należy uwagę, że materiał dowodowy w sprawie nie potwierdza obecnego argumentu powodów, że nie chcieli kredytu we frankach szwajcarskich. Świadczy o tym treść wniosku kredytowego, w którym powodowie wprost jako walutę kredytu określili tę walutę. Jeżeli powodowie nie zamierzali zawrzeć umowy kredytu we frankach nie musieli tego robić. Niezrozumiałe są przy tym argumenty apelacji dotyczące wykorzystania przez pozwanego banku przymusowego położenia powodów, czy narzucaniu im przez pozwanego warunków umowy. Nie bez znaczenia jest to, z punktu widzenia intencji powodów, że zaciągając kredyt we frankach szwajcarskich powodowie uiszczali na rzecz pozwanego banku dużo niższe raty, kredyty takie podlegały bowiem znacznie niższemu oprocentowaniu stawką LIBOR 3M aniżeli analogiczne kredyty w polskich złotych, które oprocentowane były wyższą stawką WIBOR 3M. Dzięki zastosowaniu niższych stawek referencyjnych, wedle których oprocentowane były kredyty we frankach, klienci banków, w tym powodowie, zawierając umowę kredytu denominowanego we frankach mieli możliwość uzyskania niższych rat spłaty kredytu, a zatem w zamian za niższe oprocentowanie aniżeli przy analogicznym kredycie w złotówkach i niższą ratę miesięczną kredytu. Powodowie przy tym świadomie godzili się na ryzyko kursowe. To podjęcie ryzyka związanego z zawarciem umowy kredytu na warunkach w niej wymienionych wynika wprost z przytoczonych wyżej oświadczeń powodów, składanych zarówno na

etapie ubiegania się o kredyt jak i w samej umowie. Ponadto, na co już zwrócono wcześniej uwagę, powodowie zaciągali już kredyty, w tym we frankach szwajcarskich, i trudno uznać ich za nieorientowanych w tego typu transakcjach. Dlatego powoływanie się przez nich na zasady współżycia społecznego i zarzucanie stronie pozwanej nadużycia prawa nie może zostać uznane za uzasadnione.

Z tych względów Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację, o kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygając w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, zmienionego rozporządzeniem z dnia 12 października 2016 r. (Dz. U. 2016, poz. 1667).

SSO Aneta Pieczyrak-Pisulińska SSA Tomasz Ślęzak brak podpisu SSA Ewy Soleckiej

(stan spoczynku)